

LIETUVOS DARBO RINKO MOKYMO TARNYBA
PRIE SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJOS

PATVIRTINTA
Lietuvos darbo rinkos mokymo
tarnybos direktoriaus
2008 m. sausio 21 d.
įsakymu Nr. V161-14

**SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ DEGALINĖS OPERATORIAUS
MOKYMO PROGRAMA**

Training program for operator of liquid gas station

Mokymo programos kodas: 260052239

Suteikiamas leidimas: dirbti suskystintų naftos dujų degalinės operatoriumi

Minimalus išsilavinimas: pagrindinis ir darbo rinkos profesiniame mokyme
įgyta kvalifikacija

Mokymo trukmė: 68 val. (2sav.).

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojas

Petras Abaravičius

2007 m. 11-14

d.

Darbo rinkos profesinio mokymo programų
ekspertų komisijos išvados:

Mokymo programa atitinka bendruosius darbo rinkos profesinio mokymo programų reikalavimus ir
tinka mokyti suskystintų naftos dujų degalinių operatorius.

Darbų saugos mokymo programų
ekspertų komisijos pirmininkas

Viktoras Baranauskas

2008 m. sausio 16 d.

TURINYS

1. Mokymo programos paskirtis, šaltiniai, bendrasis apibūdinimas.....	3
2. Profesinės veiklos sritys, kompetencijos, mokymo tikslai.....	4
3. Mokymo planas	8
4. Reikalavimai mokymo bazei ir mokymo personalui.....	9
5. Atskirų dalykų mokymo programos:	
5.1. Įvadas.....	10
5.2. Suskystintos naftos dujos.....	11
5.3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.....	13
5.4. Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis degalinėje.....	15
5.5. Suskystintų naftos dujų degalinės slėginiai indai.....	17
5.6. Matavimo ir apskaitos prietaisai.....	18
5.7. Pavojingi darbai su dujomis.....	20
5.8. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinkosauga.....	22
6. Praktinis mokymas.....	24
7. Baigiamasis žinių, mokėjimų tikrinimas ir vertinimas.....	26

PROGRAMOS BENDRASIS APIBŪDINIMAS

Programos paskirtis – apmokyti ir parengti suskystintų naftos dujų degalinės operatorius tinkamai ir saugiai eksploatuoti suskystintų naftos dujų degalines. Mokymo programa parengta asmenims, įgijusiems pagrindinį išsilavinimą ir darbo rinkos profesiniame mokyme įgytą kvalifikaciją. Mokyti suskystintų naftos dujų degalinės operatoriumi gali asmenys, sulaukę 18 metų amžiaus, pasitikrinę sveikatą ir gavę atitinkamą medicininę pažymą.

Suskystintų naftos dujų degalinės operatoriaus mokymo programa parengta vadovaujantis Darbo rinkos profesinio mokymo tvarkos aprašu, Suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklėmis, Pavojingų darbų su dujomis taisyklėmis, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2003 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. A1-223/V-792 patvirtintais „Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais“.

Programa sudaryta iš teorinio ir praktinio mokymo. Teorinio mokymo metu besimokantieji išsiaiškina suskystintų naftos dujų degalinės ir jos įrenginių konstrukciją, veikimą, reikalavimus saugiam eksploatavimui ir priežiūrai, būdingus gedimus ir darbo sutrikimus, įsisavina veiksmų tvarką, kaip suskystintų naftos dujų degalinė paleidžiama ir stabdoma, kaip atliekamas autotransporto užpildymas dujomis, kas daroma kai pastebima avarijos grėsmė, susipažįstama su vedama dokumentacija ir jos pildymu.

Praktinis mokymas vykdomas realioje suskystintų naftos dujų degalinėje, kuri sudaro geras sąlygas operatorių įgūdžių įsisavinimui.

Mokymo trukmė 2 savaitės (68 val.). Išklause visą teorinio mokymo kursą, atlikę praktinio mokymo programoje numatytas užduotis, asmenys laiko baigiamąjį teorinį egzaminą, susidedantį iš teorinio egzamino ir praktinio bandomojo darbo atlikimo. Teorinėms žinioms patikrinti rengiamas testas ar egzamino bilietų klausimai iš programoje minimų veiklos sričių. Sėkmingai išlaikiusiems egzaminą išduodamas valstybės pripažįstamas pažymėjimas (kodas 1114) ir atestacijos pažymėjimas.

Mokymo programą parengė VšĮ Respublikinio energetikų mokymo centro Kauno skyriaus vyr. profesijos mokytojas Julius Jakubėnas.

PROFESIJOS VEIKLOS SRITYS, KOMPETENCIJOS, MOKYMO TIKSLAI

I. VEIKLOS SRITIS –SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ DEGALINĖS OPERATORIAUS DARBO ORGANIZAVIMAS		
Kompetencijos	Mokymo tikslai	Mokymo dalykai (temos)
1. Geba naudotis slėginių įrenginių techniniu reglamentu, potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymu, suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklėmis, žino suskystintų naftos dujų degalinės operatoriaus teises, pareigas, atsakomybę.	1.1. Žinoti slėginių įrenginių techninį reglamentą, potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymą, suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisykles.	1. Įvadas.
	1.2. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės operatoriaus pareigas, teises, atsakomybę.	1. Įvadas.
II. VEIKLOS SRITIS—SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ DEGALINĖJE naudojami įrengimai, slėginiai indai, matavimo prietaisai, konstrukcija , veikimas, autotransporto užpildymas dujomis.		
2. Žino suskystintų naftos dujų degalinės įrenginius, jų veikimą, transporto užpildymą suskystintomis dujomis, pavojingų darbų su dujomis atlikimo tvarką, pildo dokumentaciją.	2.1. Žinoti suskystintų naftos dujų fizines ir chemines savybes.	2. Suskystintos naftos dujos.
	2.2. Žinoti suskystintų naftos dujų pavojingas savybes.	2. Suskystintos naftos dujos.
	2.3. Žinoti reikalavimus suskystintoms naftos dujoms, naudojamoms autotransportui.	2. Suskystintos naftos dujos.

<p>3.1. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės technologines schemas.</p> <p>3.2. Mokėti naudotis degalinėje esančia technine dokumentacija..</p> <p>3.3. Žinoti degalinės rezervuarus, jų dalis, paskirtį, veikimą .</p> <p>3.4. Žinoti degalinės siurblius, jų dalis, paskirtį, veikimą.</p> <p>3.5. Žinoti degalinės išpylimo kolonėles, jų dalis, paskirtį, veikimą.</p> <p>3.6. Žinoti dujų apskaitos įrenginius.</p> <p>3.7. Žinoti suskystintų naftos dujų užpylimo žarnas ir jų antgalius.</p> <p>3.8. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės vamzdynus.</p> <p>3.9. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės pagalbinius įrenginius, žaibosaugą.</p>	<p>3.1. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės technologines schemas.</p> <p>3.2. Mokėti naudotis degalinėje esančia technine dokumentacija..</p> <p>3.3. Žinoti degalinės rezervuarus, jų dalis, paskirtį, veikimą .</p> <p>3.4. Žinoti degalinės siurblius, jų dalis, paskirtį, veikimą.</p> <p>3.5. Žinoti degalinės išpylimo kolonėles, jų dalis, paskirtį, veikimą.</p> <p>3.6. Žinoti dujų apskaitos įrenginius.</p> <p>3.7. Žinoti suskystintų naftos dujų užpylimo žarnas ir jų antgalius.</p> <p>3.8. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės vamzdynus.</p> <p>3.9. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės pagalbinius įrenginius, žaibosaugą.</p>	<p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.</p> <p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas. Praktinis darbas.</p> <p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.</p> <p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.</p> <p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.</p> <p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.</p> <p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.</p> <p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.</p> <p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.</p> <p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.</p> <p>–</p> <p>3. Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas.</p>
<p>4.1. Mokėti perimti pamainą, patikrinti dokumentaciją.</p> <p>4.2. Mokėti paruošti įrenginius darbui.</p>	<p>4.1. Mokėti perimti pamainą, patikrinti dokumentaciją.</p> <p>4.2. Mokėti paruošti įrenginius darbui.</p>	<p>4. Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis. Praktinis darbas</p> <p>4. Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis. Praktinis darbas</p>

	<p>4.3. Mokėti paruošti suskystintų naftos dujų degalinę darbui pagal technologinę schemą.</p> <hr/> <p>4.4. Mokėti užpildyti rezervuarus suskystintomis naftos dujomis.</p> <hr/> <p>4.5. Mokėti užpildyti autotransportą suskystintomis naftos dujomis.</p> <hr/> <p>4.6. Mokėti atlikti eilinį suskystintų naftos dujų degalinės stabdymą.</p> <p>4.7. Mokėti atlikti avarinį suskystintų naftos dujų degalinės stabdymą.</p> <hr/> <p>4.8. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės techninio aptarnavimo apimtį.</p> <hr/> <p>4.9. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės priešgaisrinės saugos taisyklių reikalavimus.</p>	<p>4. Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis. Praktinis darbas</p> <hr/> <p>4. Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis. Praktinis darbas</p> <p>4. Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis. Praktinis darbas</p> <hr/> <p>4. Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis. Praktinis darbas</p> <p>4. Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis. Praktinis darbas.</p> <hr/> <p>4. Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis.</p> <hr/> <p>4. Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis.</p>
	<p>5.1. Žinoti reikalavimus suskystintų naftos dujų degalinės rezervuarams.</p> <hr/> <p>5.2. Žinoti reikalavimus autotransporto suskystintų naftos dujų balionams.</p> <hr/> <p>6.1. Žinoti reikalavimus slėgio matavimo prietaisams.</p> <hr/> <p>6.2. Žinoti dujų koncentracijos nustatymo prietaisus.</p> <hr/> <p>6.3. Mokėti naudotis slėgio ir dujų koncentracijos nustatymo prietaisais.</p> <hr/> <p>7.1. Žinoti norminius dokumentus reglamentuojančius pavojingų darbų su dujomis vykdymą.</p> <hr/> <p>7.2. Žinoti pavojingų darbų su dujomis klasifikaciją pagal kategorijas.</p> <p>7.3. Žinoti atliekamų darbų apimtį ir darbo grandies sudėtį.</p> <hr/> <p>7.4. Žinoti reikalavimus</p>	<p>5. Suskystintų naftos dujų degalinės slėginiai indai.</p> <hr/> <p>5. Suskystintų naftos dujų degalinės slėginiai indai.</p> <hr/> <p>6. Matavimo ir apskaitos prietaisai.</p> <hr/> <p>6. Matavimo ir apskaitos prietaisai.</p> <hr/> <p>6. Matavimo ir apskaitos prietaisai . Praktinis darbas.</p> <hr/> <p>7. Pavojingi darbai su dujomis.</p> <hr/> <p>7. Pavojingi darbai su dujomis.</p> <hr/> <p>7. Pavojingi darbai su dujomis.</p> <hr/> <p>7. Pavojingi darbai su</p>

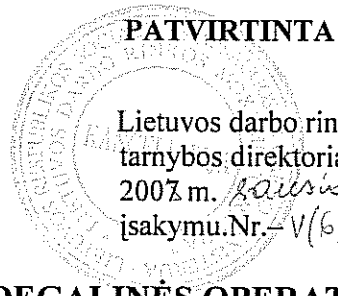
	<p>įrankiams.</p> <p>7.5. Žinoti pavojingų su dujomis darbų atlikimo tvarką, atliekant autotransporto užpildymą dujomis.</p> <p>7.6. Žinoti pavojingų su dujomis darbų atlikimo tvarką remontuojant įrengimus.</p> <p>7.7. Žinoti pavojingų su dujomis darbų atlikimo tvarką atliekant slėginių indų vidaus apžiūrą.</p>	<p>dujomis.</p> <p>7. Pavojingi darbai su dujomis.</p> <p>7. Pavojingi darbai su dujomis.</p> <p>7. Pavojingi darbai su dujomis.</p>
<p>8. Žinoti organizacines ir technines priemones saugiam darbui užtikrinti, gebėti suteikti pirmąją pagalbą nukentėjusiajam, naudotis pirminėmis gaisro gesinimo priemonėmis.</p>	<p>8.1 Žinoti pagrindinius žmonių saugos darbe įstatymo reikalavimus.</p> <p>8.2 Žinoti nelaimingų atsitikimų skirstymą ir tyrimą.</p> <p>8.3 Žinoti priešgaisrinės saugos reikalavimus suskystintų naftos dujų degalinėje.</p> <p>8.4 Žinoti ugnies darbų vykdymo tvarką.</p> <p>8.5 Žinoti pirmos pagalbos suteikimo būdus nukentėjusiajam.</p>	<p>8. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinkosauga.</p> <p>8. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinkosauga.</p> <p>8. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinkosauga.</p> <p>8. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinkosauga.</p> <p>8. Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinkosauga.</p>

SUDERINTA

Lietuvos Respublikos vyriausiojo
valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotojas

Petras Abaravičius

2007 m. 11-14 d.

**SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ DEGALINĖS OPERATORIAUS
MOKYMO PROGRAMA**

MOKYMO PLANAS

Programos valstybinis kodas: 260052239

Suteikiamas leidimas: **dirbti suskystintų naftos dujų degalinės operatoriumi**

Mokymosi trukmė: **2 savaitės (68 val.)**

Eil. Nr.	Dalyko pavadinimas	Skiriama valandų				Atsisakymo forma
		Iš viso	Teorijai	Pratyboms	Savarankiškam darbui	
	I. TEORINIS MOKYMAS	40	38	2		
1.	Įvadas.	2	2	-	-	E*
2.	Suskystintos naftos dujos	2	2	-	-	E*
3.	Suskystintų naftos dujų degalinės įrengimas	8	8	-	-	E*
4.	Autotransporto užpildymas suskystintomis naftos dujomis degalinėje	8	8	-	-	E*
5.	Suskystintų naftos dujų degalinės slėginiai indai	2	2	-	-	E*
6.	Matavimo ir apskaitos prietaisai	2	1	1	-	E*
7.	Pavojingi darbai su dujomis	6	6	-	-	E*
8.	Darbuotojų sauga ir sveikata, darbo teisės pradmenys ir aplinkosauga.	6	5	1	-	E*
9.	Konsultacija	4	4	-	-	-
	II. PRAKTINIS MOKYMAS	24	-	24	-	-
10.	Praktinis mokymas realioje darbo vietoje (įmonėje).	24	-	24	-	
	III. BAIGIAMASIS VERTINIMAS	4	4	-	-	
11.	Egzaminas	4	4	-	-	
	Viso	68	42	26	-	

* E – iš šio dalyko klausimai įtraukiami į teorijos egzaminą.

I. REIKALAVIMAI MOKYMO BAZEI

1.1. Teoriniam mokymui reikalinga mokymo klasė, aprūpinta:

1.1.1. vaizdumo priemonėmis atskiriems mokymo dalykams:

- suskystintų naftos dujų degalinių technologinėms schemoms;
- suskystintų naftos dujų degalinės įrengimams, eksploatavimui, priežiūrai ir remontui;
- kontrolės matavimo, apskaitos ir apsauginiams prietaisams;
- darbuotojų saugai ir sveikatai;

1.1.2. dalijamą medžiagą atskiriems mokymo dalykams;

1.1.3. literatūra;

- Suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklės, patvirtintos 2002 m. gruodžio 2 d.
- Pavojingų darbų su dujomis taisyklės, patvirtintos 2005 m. lapkričio 7 d.
- Slėginių indų naudojimo taisyklės DT 12-02, patvirtintos 2002 m. lapkričio 15 d.
- Slėginių įrenginių techninis reglamentas, patvirtintas 2000 m. spalio 6 d.
- Registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių, nurodant jų parametrus, sąrašas – klasifikatorius, patvirtintas 2006 m. rugpjūčio 1 d.
- Leidiniai “Energetikos priežiūra” 2000 – 2006 metų.

1.1.4. projekcine aparatūra;

1.1.5. skaidrulėmis, stendais, maketais, natūraliais pavyzdžiais, informacija įvairiose laikmenose ir kt. ;

1.2. Praktiniam mokymui reikalinga veikianti suskystintų naftos dujų degalinė.

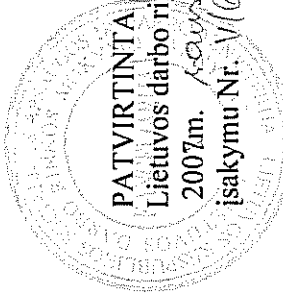
II. REIKALAVIMAI MOKYMO PERSONALUI

Darbo rinkos profesinį mokymą vykdančių profesijos mokytojų, praktinio mokymo instruktorių kvalifikacija turi atitikti Švietimo ir mokslo bei Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų patvirtintus bendruosius ir specifinius kvalifikacinius reikalavimus:

- turėti ne žemesnį kaip aukštesnįjį profesinį pasirengimą (pagal dėstomų dalykų profilį);
- turėti trejų metų darbo patirtį pagal įgytą profesinį pasirengimą;
- turėti pedagoginių, psichologinių ir mokymo metodikos žinių pagrindus,
- darbų saugą dėstantis mokytojas turi būti atestuotas kaip darbų saugos specialistas.

Be šių reikalavimų mokymą vykdančios mokytojai turi atitikti ir Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos nustatytus papildomus kvalifikacinius reikalavimus suaugusiųjų profesiniam mokymui, t.y. turi žinoti suaugusiųjų mokymo specifiką ir mokėti ją taikyti.

Pagal išvardintus reikalavimus pedagogų kvalifikacijai darbo rinkos profesijos mokytojai ir praktinio mokymo instruktoriai turi būti atestuoti ne vėliau kaip per vienerius metus nuo įsidarbinimo mokymo įstaigoje pradžios. Pedagoginė atestacija atliekama vadovaujantis darbo rinkos profesijos mokytojų atestacijos nuostatais.

ATSKIRŲ DALYKŲ MOKYMO PROGRAMOS

I. TEORINIS MOKYMAS

1. ĮVADAS

- Dalyko paskirtis:** supažindinti besimokančius su mokymo programa, tikslais, egzaminų ir mokymosi tvarka.
- Dalyko ryšys su programos tikslais:** supažindinama su reikalingais asmeniniais žmogaus gebėjimais, siekiant įgyti mokymo programoje numatytas kompetencijas
- Dalyko ryšys su kitais dalykais:** supažindinama su mokymosi dalykais, įtrauktais į mokymo programą.
- Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Is viso	Teorijai	Prakti- niam mokymui	Savaran- kiškam darbui
1.1. Žinoti slėginių įrenginių techninį reglamentą, potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymą, suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklės.	1.1.1. Susipažinti su slėginių įrenginių techniniu reglamentu, potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymu, suskystintų naftos dujų eksploatavimo taisyklėmis.	1. Mokymo programos turinys. Potencialiai pavojingų įrenginių įstatymas. Registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių, nurodant jų parametrus, sąrašas – klasifikatorius. Suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklės.	1	1	-	-
1.2. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės operatoriaus pareigas, teises, atsakomybę.	1.1.2. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės operatoriaus teisėmis, pareigomis ir atsakomybe.	2. Suskystintų naftos dujų degalinės operatoriaus teisės, pareigos ir atsakomybė.	1	1	-	-
Viso:			2	2	-	-

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymasi. Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorinio egzaminu metu.

6. Reikalingi materialieji ištekčiai ir jų trumpas apibūdinimas:

6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga teorinio mokymo klasė.

6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: patogus rašomasis paviršius kiekvienam besimokančiajam, grafoprojektorius, rašomoji lenta.

6.3. Metodinės mokymo priemonės: darbo vidaus tvarkos taisyklės, skaidrulės.

6.4. Rekomenduojamos literatūros sąrašas:

- Potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas.
- Slėginių indų naudojimo taisyklės DT 12-02, patvirtintas, 2002 m. lapkričio 15 d.
- Slėginių įrenginių techninis reglamentas, patvirtintas 2000 m. spalio 6 d.
- Registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių, nurodant jų parametrus, sąrašas – klasifikatorius, patvirtintas 2006 m. rugpjūčio 1 d.

2. SUSKYSTINTOS NAFTOS DUJOS

1. **Dalyko paskirtis:** išsiaiškinti suskystintų naftos dujų fizines ir chemines savybes

2. **Dalyko ryšys su programos tikslais:** susipažinti ir žinoti naudojamų autotransportui suskystintų naftos dujų fizines ir chemines savybes.

3. **Dalyko ryšys su kitais dalykais:** siejamas su teoriniu ir praktiniu mokymu.

4. **Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teorijai	Prakti- niam moky- mui	Savaran kiškam darbui
2.1 Žinoti suskystintų naftos dujų fizines ir chemines savybes	2.1.1 Susipažinti su suskystintų naftos dujų fizinėmis ir cheminėmis savybėmis	1. Suskystintų naftos dujų savybės sudėtis, slėgis, tankis, nuodingumas.	1	1		

2.2 Žinoti suskystintų naftos dujų pavojingas savybes	2.2.1 Susipažinti su suskystintų naftos dujų pavojingomis savybėmis.	2. Suskystintų naftos dujų pavojingos savybės: sprogtamumas, šaldymas, temperatūrinis plėtimasis.	0,5	0,5	-
2.3 Žinoti suskystintoms naftos dujoms, naudojamoms autotransportui, reikalavimus	2.3.1 Susipažinti su suskystintų naftos dujų naudojamų autotransporte, ypatumais.	3. Vasarinės ir žieminės suskystintos naftos dujos . Standarto reikalavimai joms.	0,5	0,5	
Viso:			2	2	

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi. Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorijos egzamino metu.

6. Reikalingi materialieji ištekliai ir jų trumpas apibūdinimas:

- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga mokymo klasė.
- 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: grafoprojektorius, rašomoji lenta.
- 6.3. Metodinės mokymo priemonės: skaidrulės.
- 6.4. Rekomenduojamos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas:
  - Suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatacijos taisyklės. Patvirtintos 2002m. gruodžio 2 d.
  - Pavojingų darbų su dujomis taisyklės . patvirtintos 2005m. Lapkričio 7 d.
  - Leidiniai “Energetikos priežiūra” 2000 – 2006 metų

3. SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ DEGALINĖS ĮRENGIMAS

1. **Dalyko paskirtis:** supažindinti su suskystintų naftos dujų degalinės įrenginiais, jų veikimu.
2. **Dalyko ryšys su programos tikslais :** siekiant paruošti suskystintų naftos dujų degalinės operatorių jis turi žinoti degalinių įrengimų ir jos įrenginius.
3. **Dalyko ryšys su kitais dalykais:** glaudžiai siejamas su darbuotojų sauga ir sveikata ir praktiniu mokymu.
4. **Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Is viso	Teorijai	Praktiniam mokymui	Savarankiam darbui
3.1. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės technologines schemas.	3.1.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės įrenginiais, jų apjungimo schemomis.	1. Suskystintų naftos dujų degalinė, įrenginiai ir jų technologinės schemas.	1	1	-	-
3.2. Mokėti naudoti degalinėje esančia technine dokumentacija.	3.2.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės dokumentacija.	2. Suskystintų naftos dujų degalinės dokumentacija, jos apimtys ir naudojimas.	1	1	-	-
3.3. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės rezervuarus, jų dalis, paskirtį, veikimą.	3.3.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės rezervuarais ir jų įrenginiais.	3. Rezervuarai, taisyklių reikalavimai jiems. Rezervuarų užpildymo, naudojimo, uždaromoji ir apsauginė armatūra. Lygio matavimas. Pamatai. Dažymas.	1	1	-	-
3.4. Žinoti degalinės siurblius, jų dalis, paskirtį, veikimą.	3.4.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinėse naudojamais siurbliais.	4. Suskystintų naftos dujų degalinių siurblių konstrukcijos, montavimo vietos, apvedimo linijų veikimas.	1	1	-	-
3.5. Žinoti degalinės išpylimo kolonėles, jų dalis, paskirtį, veikimą.	3.5.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės išpylimo kolonėlių konstrukcija.	5. Suskystintų naftos dujų degalinės išpylimo kolonėlių konstrukcija.	1	1	-	-

3.6 Žinoti dujų apskaitos įrenginius.	3.6.1 Susipažinti su suskystintų naftos dujų apskaitos prietaisais.	6. Apskaitos prietaisų paskirtis ir veikimas. Patikros terminai.	0,5	0,5	
3.7. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės užpylimo žarnos ir jų antgalius.	3.7.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės autotransporto užpylimo žarnomis ir jų antgalius.	7. Suskystintų naftos dujų degalinės autotransporto užpylimo žarnos. Jų įžeminimas. Įžeminimo patikrinimas. Užpylimo žarnų antgalių konstrukcija ir veikimas.	0,5	0,5	-
3.8. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės vamzdynus.	3.8.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinėse naudojamais vamzdynais.	8. Suskystintų naftos dujų degalinės antžeminiai vamzdynai. Suskystintų naftos dujų degalinės požeminiai vamzdynai. Vamzdynų armatūros išdėstymas. Antikorozinė apsauga. Žymėjimas.	1	1	-
3.9. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės pagalbinis įrenginius, žaibosaugą.	3.9.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės pagalbiniais įrenginiais.	9. Suskystintų naftos dujų degalinės įžeminimas. Žaibosauga. Reikalavimai elektros įrenginiams. Apšvietimas. Patalpos.	1	1	-
Viso:			8	8	-

5. **Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi.** Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorijos egzaminu metu.

6. **Reikalingi materialieji išteklių ir jų trumpas apibūdinimas:**

- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga klasė.
- 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: grafoprojektorius, rašomoji lenta.
- 6.3. Metodinės mokymo priemonės: dalijamoji medžiaga, skaidrulės, plakatai, suskystintų naftos dujų degalinėje vedamos dokumentacijos pavyzdžiai, įrenginių išdėstymo schemas, armatūros natūralūs pavyzdžiai ir jų pjūviai.
- 6.4. Rekomenduojamos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas:
  - Suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklės, patvirtintos 2002m. gruodžio 2 d.
  - Pavojingų darbų su dujomis taisyklės, patvirtintos 2005 m. lapkričio 7 d.
  - Leidiniai "Energetikos priežiūra" 2000 – 2006 metų

4. AUTOTRANSPORTO UŽPILDYMAS SUSKYSTINTOMIS NAFTOS DUJOMIS DEGALINĖJE

1. **Dalyko paskirtis:** supažindinti su suskystintų naftos dujų degalinės eksploatavimu ir techniniu aptarnavimu.
2. **Dalyko ryšys su programos tikslais :** siekiant paruošti suskystintų naftos dujų degalinės operatorių jis turi žinoti kaip atlikti eksploatavimo ir techninio aptarnavimo darbus degalinėje.
3. **Dalyko ryšys su kitais dalykais:** glaudžiai siejamas su darbuotojų sauga ir sveikata ir praktiniu mokymu.
4. **Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Is viso	Teorijai	Praktiniam mokymui	Savaram kiskam darbu
4.1. Mokėti perimti pamainą patikrinti dokumentaciją.	4.1.1. Susipažinti su darbais ir jų apimtimis atliekant pamainos perdavimą.	1. Susipažinimas su dokumentacija. Įrenginių techninės būklės patikrinimas. Matavimo prietaisų parodymų patikrinimas.	0,5	0,5	-	-
4.2 Mokėti paruošti įrenginius darbu.	4.2.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės įrenginių paruošimu darbu.	2. Suskystintų naftos dujų degalinės įrenginių paruošimas darbu pagal jų aptarnavimo instrukcijas.	1	1	-	-
4.3 Mokėti paruošti suskystintų naftos dujų degalinę darbu pagal technologinę schemą.	4.3.1 Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės paruošimui darbu pagal įvairias technologines schemas.	3. Suskystintų naftos dujų degalinės paruošimas pagal įvairias technologines schemas.	0,5	0,5		
4.4. Mokėti užpildyti rezervuarus suskystintomis naftos dujomis.	4.4.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės rezervuarų užpildymu dujomis iš dujovežio.	4. Suskystintų naftos dujų degalinės paruošimas užpildymui. Dujovežio išpylimas į rezervuarus. Dokumentacijos ir darbo vietos sutvarkymas po išpylimo.	1	1	-	-

4.5. Mokėti užpildyti autotransportą suskystintomis naftos dujomis.	4.5.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinėse atliekamu autotransporto užpildymu dujomis.	5. Autotransporto užpildymo dujomis paruošiamieji darbai. Užpildymo dujomis eiga. Saugos priemonės užpildant. Užpildymo normos.	1	1	-	-
4.6. Mokėti atlikti eilinį suskystintų naftos dujų degalinės stabdymą.	4.6.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės stabdymu.	6. Suskystintų naftos dujų degalinės eilinis stabdymas baigus darbą. Suskystintų naftos dujų degalinės stabdymas ilgam laikui.	1	1	-	-
4.7. Mokėti atlikti avarinį suskystintų naftos dujų degalinės stabdymą.	4.7.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės avariniu stabdymu.	7. Suskystintų naftos dujų degalinės avarinio stabdymo atvejai. Avarinio stabdymo eiga.	1	1	-	-
4.8. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės techninio aptarnavimo apimtį.	4.8.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės techninio aptarnavimo ir planinio remonto darbais ir jų apimtimis.	8. Suskystintų naftos dujų degalinės kasdieninis aptarnavimas. Techninis aptarnavimas. Metinis planinis remontas. Darbų apimtys ir terminai.	1	1	-	-
4.9. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės priešgaisrinės saugos taisyklių reikalavimus	4.9.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės priešgaisrinės saugos reikalavimais ir gaisrų gesinimo eiga.	9. Suskystintų naftos dujų degalinės priešgaisrinis inventorių. Ryšio priemonės. Informavimas apie gaisrą. Gaisro gesinimo eiga.	1	1	-	-
Viso:			8	8	-	-

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi. Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorijos egzaminu metu.

6. Reikalingi materialieji ištekliai ir jų trumpas apibūdinimas:

- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga klasė.
- 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: grafoprojektorius, rašomoji lenta.
- 6.3. Metodinės mokymo priemonės: dalijamoji medžiaga, skaidrulės, plakatai, suskystintų naftos dujų degalinėje vedamos dokumentacijos pavyzdžiai, inžinerinių išdėstymo schemas, armatūros natūralūs pavyzdžiai ir jų pjūviai.
- 6.4. Rekomenduojamos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas:
  - Suskystintų naftos dujų inžinerinių eksploatacijos taisyklės, patvirtintos 2002 m. gruodžio 2 d.
  - Pavojingų darbų su dujomis taisyklės, patvirtintos 2005 m. lapkričio 7 d.
  - Leidiniai "Energetikos priežiūra" 2000 – 2006 metų.
  - Energetikos objektų priešgaisrinės saugos taisyklės PST-08-99, patvirtintos 1999 m. vasario 26 d.
  - Suskystintų naftos dujų degalinės operatoriaus saugos ir sveikatos instrukcija.

5. SUSKYSTINTŲ NAFTOS DUJŲ DEGALINĖS SLĖGINIAI INDAI

1. **Dalyko paskirtis:** supažindinti besimokančius su suskystintų naftos dujų degalinėse naudojamais slėginiais indais.
2. **Dalyko ryšys su programos tikslais:** siekiant paruošti suskystintų naftos dujų degalinės operatorių, kuris žinotų reikalavimus degalinėse naudojamiems slėginiams indams.
3. **Dalyko ryšys su kitais dalykais:** glaudžiai siejamas su darbuotojų sauga ir sveikata ir praktiniu mokymu.
4. **Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teorijai	Praktiniam mokymui	Savarankiškam darbui
5.1. Žinoti reikalavimus suskystintų naftos dujų degalinės rezervuarams.	5.1.1. Susipažinti su slėginių indų naudojimo taisyklėmis.	1. Taisyklių reikalavimai indų registravimui. Taisyklių reikalavimai indų apžiūroms.	1	1	-	-
5.2 Žinoti reikalavimus autotransporto suskystintų naftos dujų balionams.	5.2.1 susipažinti su slėginių indų naudojimo taisyklėmis.	2.Taisyklių reikalavimai autotransporto balionų eksploatacijai.	1	1	-	-
		Viso:	2	2	-	-

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi. Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorijos egzamino metu.

6. Reikalingi materialieji išteklių ir jų trumpas apibūdinimas:

- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga klasė.
- 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: grafoprojektorius, rašomoji lenta.
- 6.3. Metodinės mokymo priemonės: dalijamoji medžiaga, skaidrulės, plakatai, suskystintų naftos dujų degalinėje vedamos dokumentacijos pavyzdžiai, įrenginių išdėstymo schemas, armatūros natūralūs pavyzdžiai ir jų pjūviai.
- 6.4. Rekomenduojamos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas:
  - Slėginių indų naudojimo taisyklės DT 12-02, patvirtintos 2002 m. lapkričio 15 d.
  - Slėginių įrenginių techninis reglamentas, patvirtintas 2000 m. spalio 6 d.
  - Registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių, nurodant jų parametrus, sąrašas – klasifikatorius, patvirtintas 2006 m. rugpjūčio 1 d.

6. MATAVIMO IR APSKAITOS PRIETAISAI

1. **Dalyko paskirtis:** supažindinti besimokančius su kontrolės ir matavimo prietaisais naudojamais suskystintų naftos dujų degalinėse. Suteikiamos žinios apie matavimo priemones, jų paskirtį, veikimą.
2. **Dalyko ryšys su programos tikslais:** besimokantis asmuo turi žinoti kontrolės matavimo prietaisus, jų veikimą, patikrinimą ir tinkamumą eksploatavimui.
3. **Dalyko ryšys su kitais dalykais:** kontrolės matavimo prietaisai glaudžiai susieti su degalinės įrenginių eksploatavimu ir priežiūra.
4. **Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Is viso	Teorijai	Praktiniam mokymui	Savaran kiškam darbu
6.1 Žinoti reikalavimus slėgio matavimo prietaisams.	6.1.1 Susipažinti su slėgio matavimo prietaisais, jų veikimu bei patikromis.	1. Slėgio matavimo prietaisai. Manometrai, jų konstrukcija, įrengimas, veikimas, būdingi gedimai. Manometrų priežiūra darbo metu, jų veikimo tikrinimas.	0,5	0,5	-	-

6.2 Žinoti dujų koncentracijos nustatymo prietaisus	6.2.1 Susipažinti su dujų koncentracijos nustatymo prietaisais, jų veikimu.	2. Dujų koncentracijos nustatymo prietaisai. Uždujinimo signalizatoriai. Veikimas. Priežiūra. Patikros.	0,5	0,5	-	-
6.3 Mokėti naudoti slėgio ir dujų koncentracijos nustatymo prietaisais.	6.3.1 Susipažinti su slėgio ir dujų koncentracijos nustatymo prietaisų panaudojimu.	3. Slėgio matavimas manometrais. Nulio patikra. Dujų koncentracijos matavimas.	1	-	1	-
Viso:			2	1	1	-

5. **Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi.** Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorijos egzamino metu.

6. **Reikalingi materialieji ištekliai ir jų trumpas apibūdinimas:**

- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga teorinio mokymo klasė.
- 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: grafoprojektorius, rašomoji lenta.
- 6.3. Metodinės mokymo priemonės: dalijamoji medžiaga, skaidrulės, kontrolės matavimo prietaisų plakatai, kontrolės matavimo prietaisų pavyzdžiai, signalizacijos daviklių pavyzdžiai.
- 6.4. Rekomenduojamos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas:
  - Suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklės, patvirtintos 2002 m. gruodžio 2 d.

7. PAVOJINGI DARBAI SU DUJOMIS

1. **Dalyko paskirtis:** supažindinti su pavojingų darbų su dujomis atlikimo tvarka.
2. **Dalyko ryšys su programos tikslais :** siekiant paruošti suskystintų naftos dujų degalinės vadovą, kuris žinotų, kaip saugiai atlikti pavojingus darbus su dujomis.
3. **Dalyko ryšys su kitais dalykais:** glaudžiai siejamas su darbuotojų sauga ir sveikata ir praktiniu mokymu.
4. **Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Is viso	Teorijai	Praktiniam mokymui	Savaran kiškam darbu
7.1. Žinoti norminius dokumentus reglamentuojančius pavojingų darbų su dujomis vykdymą.	7.1.1. Susipažinti su pavojingų su dujomis darbų taisyklėmis.	1. Susipažinimas su taisyklių taikymo sritimi.	1	1	-	-
7.2. Žinoti pavojingų darbų su dujomis klasifikaciją pagal kategorijas.	7.2.1. Susipažinti su darbų skirstymu.	2. Darbų skirstymas pagal kategorijas.	1	1	-	-
7.3. Žinoti atliekamų darbų apimtį ir darbo grandies sudėtį.	7.3.1. Susipažinti su taisyklių reikalavimais dėl atliekamų darbų ir darbuotojų.	3. Darbų apimtys. Grandies sudėtis. Darbų vadovo pareigos.	0,5	0,5	-	-
7.4. Žinoti reikalavimus įrankiams	7.4.1. Susipažinti su įrankiais, reikalingais atlikti pavojingus darbus su dujomis.	4. Įrankiai, reikalingi atlikti pavojingus darbus su dujomis.	0,5	0,5	-	-
7.5. Žinoti pavojingų su dujomis darbų atlikimo tvarką, atliekant autotransporto užpildymą dujomis.	7.5.1. Susipažinti su pavojingų darbų su dujomis reikalavimais, atliekant autotransporto užpildymą dujomis.	5. Autotransporto užpildymo dujomis paruošiamieji darbai. Užpildymo dujomis eiga. Saugos priemonės užpildant. Užpildymo normos.	1	1	-	-

7.6. Žinoti pavojingų su dujomis darbų atlikimo tvarką remontuojant įrenginius.	7.6.1. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės remonto darbais.	6. Darbo vietos paruošimas. Įrengimų remontas, jų keitimas, sandarumo patikrinimas.	1	1	-
7.7 Žinoti pavojingų su dujomis darbų atlikimo tvarką atliekant slėginių indų vidaus apžiūrą.	7.7.1 Susipažinti su darbų atlikimo tvarka atliekant indų vidaus apžiūrą.	7. Suskystintų naftos dujų degalinės rezervuarų paruošimas vidaus apžiūrai. Darbo grandis. Asmeninės apsauginės priemonės. Kontrolinis bandymas. Pirminis indų užpildymas dujomis. Įrenginių degazavimas.	1	1	-
		Viso:	6	6	-

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi. Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorijos egzaminu metu.

6. Reikalingi materialieji išteklių ir jų trumpas apibūdinimas:

- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga klasė.
- 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: grafoprojektorius, rašomoji lenta.
- 6.3. Metodinės mokymo priemonės: dalijamoji medžiaga, skaidrulės, saugos priemonės.
- 6.4. Rekomenduojamos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas:
  - Suskystintų naftos dujų įrenginių eksploatavimo taisyklės, patvirtintos 2002 m. gruodžio 2 d.
  - Pavojingų darbų su dujomis taisyklės, patvirtintos 2005 m. lapkričio 7 d.

8. DARBUOTOJŲ SAUGA IR SVEIKATA, DARBO TEISĖS PRADMENYS IR APLINKOSAUGA

1. **Dalyko paskirtis:** supažindinti besimokančius su darbuotojų saugos ir sveikatos nuostatomis, reikalavimais darbo vietai, pagrindinėmis apsaugos nuo elektros ir priešgaisrinės saugos taisyklėmis.
2. **Dalyko ryšys su programos tikslais:** suskystintų naftos dujų degalinės operatorius privalo žinoti darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo reikalavimus, pirmos pagalbos suteikimą, aplinkosauga.
3. **Dalyko ryšys su kitais dalykais:** siejamas su visomis teorinio ir praktinio mokymo temomis.
4. **Mokymo tikslai, dalyko turinys, valandų skaičius:**

Mokymo tikslai	Dalyko mokymo uždaviniai	Dalyko turinys (temų ir potemių pavadinimai)	Valandų skaičius			
			Iš viso	Teorijai	Praktiniam mokymui	Savaran kiškam darbu
8.1. Žinoti pagrindinius darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo reikalavimus.	8.1.1. Išaiškinti darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymo prasmę, supažindinti su įstatymo pagrindinėmis nuostatomis.	1. Darbų saugos teisiniai klausimai. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas. Darbų saugos organizavimas įmonėje. Darbuotojų instruktavimas, instruktažų rūšys.	2	2	-	-

8.2. Žinoti nelaimingų atsitikimų skirstymą ir tyrimą.	8.2.1. Išsiaiškinti kaip atliekamas nelaimingų atsitikimų tyrimas.	2. Nelaimingų atsitikimų skirstymas . Kas nustato sunkumą. Kas atlieka tyrimą. Dokumentacija Pranešimai.	2	-	-
8.3. Žinoti priešgaisrinės saugos reikalavimus suskystintų naftos dujų degalinėje.	8.3.1. Susipažinti su priešgaisrinės saugos reikalavimais suskystintų naftos dujų degalinėje.	3. Priešgaisrinės saugos apinkosaugos reikalavimai degalinėje. Priemonės joms užtikrinti. Veiksmai išsiliejus naftos produktams.	0,5	0,5	-
8.4. Žinoti ugnies darbų vykdymo tvarką.	8.4.1. Susipažinti su ugnies darbų vykdymo tvarka.	4. Ugnies darbų atlikimas degalinėje, jų sauga.	0,5	0,5	-
8.4 Žinoti pirmos pagalbos suteikimo būdus nukentėjusiajam.	8.4.1 Susipažinti kaip suteikiama pirmoji pagalba.	4. Pirmosios pagalbos suteikimas nudegus, nušalus, kraujuojant, trokštant nuo dujų.	1	-	1
Viso:			6	5	1

5. Vertinimo forma ir vertinimo kriterijai, baigus dalyko mokymąsi. Besimokančiojo žinios iš šio dalyko vertinamos teorijos egzaminu metu.

6. Reikalingi materialieji išteklių ir jų trumpas apibūdinimas:

- 6.1. Šiam mokymo dalykui reikalinga mokymo klasė .
- 6.2. Techninių mokymo priemonių sąrašas: grafoprojektorius, rašomoji lenta.
- 6.3. Metodinės mokymo priemonės: dalijamoji medžiaga, skaidrūtės, asmeninių apsauginių priemonių natūralūs pavyzdžiai, darbų saugos ir sveikatos įstatymas, saugos ir sveikatos darbe instrukcijos.
- 6.4. Rekomenduojamos literatūros ir kitų šaltinių sąrašas:
  - Z. Ramonas, D. Čikotienė. Žmonių sauga. – VŠĮ Šiaulių universiteto leidykla, 2003.
  - P. Čyras, V. Girnius ir kt. Profesinė sauga ir sveikata. Ergonomikos principai.- Vilnius.Technika, 2003.
  - Darbuotojų aprūpinimo asmeninėmis apsauginėmis priemonėmis nuostatai, patvirtinti 1998 m. balandžio 20 d.
  - Lietuvos Respublikos Darbo Kodeksas, patvirtintas 2002 m. berželio 4 d.
  - Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas, patvirtintas 2004 spalio 26 d.
  - Saugos taisyklės eksploatuojant elektros įrenginius DT 11-02, patvirtintos 2002 m. vasario 5 d.
  - Energetikos objektų priešgaisrinės saugos taisyklės PST-08-99, patvirtintos 1999 m. vasario 26 d.

- Pirminės gaisro gesinimo priemonės. "Energetika", 2001 m..
- Nelaimingų atsitikimų darbe tyrimo ir apskaitos nuostatai, patvirtinti 2004 m. rugsėjo 2 d.
- Prieiga per interneto svetaines: <http://www.vdi.lt>, <http://www.vei.lt>

1. Praktinio mokymo paskirtis:

Mokymo institucijoje įgytas teorines žinias ir praktinius įgūdžius pritaikyti realiose darbo sąlygose, įgyti patirties aptarnaujant suskystintų naftos dujų degalinę ir išpildant autotransportą dujomis.

2. Praktinio mokymo ryšys su programos tikslais:

Praktiniomokymo tikslai ir turinys siejami su visais mokymo programos dalykais, jų tikslais, uždaviniais bei turiniu.

II. PRAKTINIS MOKYMAS

Mokymo tikslai	Praktinio mokymo turinys		Kompetencijų vertinimas	Valandų skaičius
	Temų pavadinimai	Darbų užduotys		
1. Pasirengimas praktiniam darbui.	1.1 Instruktažo darbo vietoje išklaušymas. 1.2 Susipažinimas su darbo vieta, apsauginėmis priemonėmis.	1. Išklaušyti instruktažą darbo vietoje. 2. Susipažinti su darbo vieta, asmeninėmis ir kolektyvinėmis apsauginėmis priemonėmis, priešgaisrinio inventoriumi.	Išklausė instruktažą.	1
2. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės dokumentaciją, technologinę schemą.	2.1 Susipažinimas su suskystintų naftos dujų degalinės dokumentacija. 2.2 Susipažinimas su suskystintų naftos dujų degalinės technologine schema.	3. Išmokti naudotis suskystintų naftos dujų degalinės dokumentacija. 4. Išmokti naudotis suskystintų naftos dujų degalinės technologine schema.	Moka naudotis apsauginėmis priemonėmis ir gaisro gesinimo įrenginiais. Moka naudotis suskystintų naftos dujų degalinės dokumentacija.	1
3. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės įrenginius	3.1 Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinėje	5. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės naudojamus	Žino suskystintų naftos dujų degalinės naudojamus	2

	naudojamais įrenginiais.	įrenginius.	įrenginius.
	3.2 Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės įrenginių paleidimu, stabdymu, avariniu stabdymu, aptarnavimu.	6. Išmokti paleisti, stabdyti, stabdyti avariniu būdu ir aptarnauti suskystintų naftos dujų degalinės įrenginius.	Moka paleisti, stabdyti, stabdyti avariniu būdu ir aptarnauti suskystintų naftos dujų degalinės įrenginius.
4. Žinoti suskystintų naftos dujų degalinės matavimo ir kontrolės prietaisus, techninį aptarnavimą.	4.1 Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės kontrolės matavimo ir uždujinimo prietaisais. 4.2 Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės techninio aptarnavimo darbų apimtimis.	7. Išmokti naudotis suskystintų naftos dujų degalinės kontrolės matavimo ir uždujinimo kontrolės prietaisais. 8. Susipažinti su suskystintų naftos dujų degalinės techninio aptarnavimo darbų apimtimis.	Moka naudotis suskystintų naftos dujų degalinės kontrolės matavimo ir uždujinimo kontrolės prietaisais. Žino suskystintų naftos dujų degalinės techninio aptarnavimo darbų apimtis.
5. Žinoti kaip užpildyti autotransportą dujomis.	5.1 Susipažinti su reikalavimais užpildant autotransportą dujomis.	9. Išmokti pildyti autotransportą suskystintomis naftos dujomis.	Išmoko pildyti autotransportą suskystintomis naftos dujomis.
6. Mokėti praktiškai pildyti autotransportą suskystintomis naftos dujomis.	6.1 Praktiškai pildyti autotransportą dujomis.	10. Praktiškai pildyti autotransportą suskystintomis naftos dujomis.	Praktiškai pildė autotransportą suskystintomis naftos dujomis.
Iš viso			
			24

Praktinio mokymo įmonėje vertinimą pagal atliktas užduotis ir įgytas kompetencijas vykdo paskirtas praktinio mokymo vadovas.

BAIGIAMASIS ŽINIŲ, MOKĖJIMŲ TIKRINIMAS IR VERTINIMAS

Egzaminas organizuojamas vadovaujantis Mokymo atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais. Baigiamojo egzamino vykdymui mokymo įstaigos vadovo įsakymu sudaroma egzaminų komisija, susidedanti iš ne mažiau kaip 3 asmenų, kurios pirmininku mokymo įstaigos vadovas skiria vieną iš komisijos narių. Komisijoje privalo būti tos pačios potencialiai pavojingų įrenginių kategorijos įgaliotos mokymo įstaigos tikrinimo įstaigos specialistas arba darbo inspektorius, asmuo, turintis galiojantį tos pačios potencialiai pavojingų įrenginių kategorijos priežiūros meistro pažymėjimą, asmuo, turintis saugos ir sveikatos tarnybos specialisto pažymėjimą. Komisijos sprendimas įforminamas atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokolu.

Profesijos mokytojas, vykdęs mokymą egzaminuojamoje grupėje, egzamine gali dalyvauti tik patariamąjį balsą teise.

Egzamino metu tikrinamos egzaminuojamųjų teorinės žinios ir įvertinamas atliktas bandomasis praktinis darbas įmonėje. Teorinės žinios vertinamos testo ar klausimų, sudarytų pagal mokymo temas pagalba bei atsakant į egzaminų komisijos klausimus.

Asmenims, sėkmingai išlaikiusiems egzaminą, gavus galutinį įvertinimą ne mažesnę kaip 5 balai (tiek iš praktinio bandomojo darbo, tiek iš teorinių žinių egzamino) išduodamas pažymėjimas (kodas 1114) ir atestacijos pažymėjimas su įrašu: gali dirbti suskystintų naftos dujų degalinės operatoriumi. Išduodant pažymėjimą, papildomai komisijos sprendimu, įrašyti: gali atlikti pavojingus darbus su dujomis.

Neišlaikiusiems egzamino, pakartotinai jį leidžiama laikyti ne anksčiau kaip po 2 savaičių.